DODATEK do tygodniówki

TEMAT TYGODNIA - dla ułatwienia dostępny również w numerze Tygodniówka 4/2023

TEMAT TYGODNIA

Jak ustalić dochód na cele rocznej składki zdrowotnej: skala podatkowa, podatek liniowy

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacających podatek dochodowy według skali podatkowej, podatek liniowy a także korzystających z ulgi IP Box, stanowi dochód z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako różnica między osiągniętymi przychodami, a poniesionymi kosztami, pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

Podstawa wymiaru składki zdrowotnej obowiązuje od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego, zwanego "rokiem składkowym".

Uregulowania jasno wskazują, że w zakresie ustalania dochodu na potrzeby składki zdrowotnej, pod uwagę bierzemy przychody i koszty w rozumieniu ustawy z dnia 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

Ustawodawca wskazał jednak, że pod uwagę nie należy brać przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym innych niż określone w art. 21 ust. 1 pkt 63a, 63b, 152-154 ww. ustawy (uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej oraz z działalności gospodarczej osiągnięte z realizacji nowej inwestycji, a także przychodów objętych ulgami: na powrót, dla rodzin 4+, dla pracujących seniorów). Innymi słowy na wysokość dochodu ustalanego na potrzeby składki zdrowotnej nie mają wpływu przychody niepodlegające opodatkowaniu, chyba że są to przychody niepodlegające opodatkowaniu wskazane powyżej.

Dodatkowo należy pamiętać, że ustalając omawiany dochód należy uwzględnić w nim art. 24 ust. 1-2b ustawy o pdof.

O czym zatem mówią nam wskazane przepisy ustawy o pdof?

a) różnice remanentowe w podstawie wymiaru składki zdrowotnej

W przepisach wskazany jest sposób obliczania dochodu z działalności gospodarczej m. in. u podatników prowadzących księgę przychodów i rozchodów. Dochodem jest u nich różnica pomiędzy przychodami a kosztami uzyskania

- powiększona o różnicę pomiędzy wartością remanentu końcowego i początkowego towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadków jeżeli wartość remanentu końcowego jest wyższa niż wartość remanentu początkowego,
- lub pomniejszona o różnicę pomiędzy wartością remanentu początkowego i końcowego, jeżeli wartość remanentu początkowego jest wyższa.

W związku z tym remanent ma wpływ na podstawę wymiaru składki zdrowotnej.

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

Należy jednak wspomnieć, że ustawodawca wprowadził przepis przejściowy odnoszący się do roku 2022, zgodnie z którym przy ustalaniu w 2022 r. dochodu dla celów składki zdrowotnej nie powiększa się go o różnicę remanentową. Ma to odniesienie do sytuacji, kiedy remanent końcowy okazałby się wyższy od remanentu początkowego. Innymi słowy, **przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za 2022 rok, dochodu nie powiększa się o różnicę remanentową, jeżeli wartość remanentu końcowego jest wyższa niż wartość remanentu początkowego.** Przepis przejściowy określony został w art. 36 ustawy z dnia 9.02.2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

b) dochód z odpłatnego zbycia środków trwałych nie będzie powiększany o odpisy amortyzacyjne zaliczone do kosztów uzyskania przychodów przed 1 stycznia 2022 r.

Przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o pdof wskazują także definicję dochodu z odpłatnego zbycia składników majątku, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 (m.in. środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, wyposażenie), wykorzystywanych na potrzeby działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej. Jest to różnica między przychodem ze zbycia składnika majątku, a jego wartością początkową, powiększona o sumę dokonanych odpisów amortyzacyjnych.

Zatem dochód ten jest zrównany z dochodem ustalanym na potrzeby składki zdrowotnej.

W tym zakresie również przewidziano przepis przejściowy. Dotyczy on środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych nabytych i amortyzowanych przed 2022 r. Zgodnie z przepisem, dochód dla celów składki zdrowotnej nie jest powiększany o odpisy amortyzacyjne zaliczone do kosztów uzyskania przychodów przed 1 stycznia 2022 r. Przepis przejściowy

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

określony został w art. 35 ustawy z dnia 9.02.2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw.

c) dochód albo strata z odpłatnego zbycia nabytego uprzednio samochodu osobowego będącego środkiem trwałym

Ostatnia kwestia dotyczy samochodów osobowych będących środkiem trwałym. Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o pdof, dochodem albo stratą w ramach działalności z odpłatnego zbycia nabytego uprzednio samochodu osobowego będącego środkiem trwałym jest różnica między przychodem z odpłatnego zbycia tego samochodu a jego wartością początkową wykazaną w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, w części nieprzekraczającej odpowiednio kwot, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 4 (limit 225.000 zł i 150.000 zł), po pomniejszeniu tej wartości o sumę odpisów amortyzacyjnych z tytułu zużycia tego samochodu zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów. Zgodnie natomiast z ust. 2b, powyższy przepis nie ma zastosowania przy ustalaniu dochodu (straty) z odpłatnego zbycia samochodu osobowego, jeżeli ten samochód został uprzednio oddany przez podatnika do odpłatnego używania na podstawie umowy leasingu, umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, a oddawanie w odpłatne używanie na podstawie takiej umowy stanowi przedmiot działalności podatnika.

Przykład 1

Suma przychodów za 2022: 100.000 zł.

Suma kosztów za 2022: 40.000 zł.

Remanent na dzień 01.01.2022 r.: 10.000 zł.

Remanent sporządzony na dzień 31.12.2022 r.: 5.000 zł.

Składki społeczne zaliczone zostały do kosztów uzyskania przychodu.

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

Jak obliczyć podstawę dla celów składki zdrowotnej za 2022 rok u podatnika prowadzącego KPIR rozliczającego się wg skali podatkowej?

Suma przychodów – suma kosztów – różnica remanentowa = podstawa do składki zdrowotnej

(100.000 – 40.000) – (10.000 – 5.000) = 55.000 zł.

Przykład 2

Dane jak w przykładzie 1, zmiana w danych dotyczących remanentu:

Remanent na dzień 01.01.2022 r.: 6.000 zł.

Remanent sporządzony na dzień 31.12.2022 r.: 20.000 zł.

Podstawa do składki zdrowotnej wynosi: 60.000 zł (100.000 - 40.000).

Zgodnie z przepisem przejściowym dochodu dla celów składki zdrowotnej w 2022 r. nie powiększa się o różnicę remanentową jeśli remanent końcowy jest wyższy od remanentu początkowego.

Przykład 3

Przedsiębiorca zakupił w 2022 roku środek trwały za 50.000 zł. Jego sprzedaż nastąpiła również w 2022 roku. Przychód ze sprzedaży wyniósł 45.000 zł. Do momentu sprzedaży odpisy amortyzacyjne wyniosły 7.000 zł. Jak sprzedaż wpłynie na podstawę do składki zdrowotnej?

(przychód ze zbycia - wartość początkowa) + dokonane odpisy amortyzacyjne

(45.000 – 50.000) + 7.000 = 2.000 zł.

Ponieważ dochód dla celów składki zdrowotnej w tym zakresie ustalany będzie tak samo jak dochód podatkowy, w wyniku sprzedaży podstawa do składki zdrowotnej zostanie zwiększona o 2.000 zł.

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

Przykład 4

Podatnik zakupił w 2021 roku środek trwały za 50.000 zł Jego sprzedaż nastąpiła w roku 2022. Przychód ze sprzedaży wyniósł 45.000 zł Do momentu sprzedaży odpisy amortyzacyjne wyniosły 7.000 zł z czego 4.000 zł. to odpisy amortyzacyjne z roku 2021, a 3.000 zł to odpisy amortyzacyjne z roku 2022. Jak sprzedaż wpłynie na podstawę składki zdrowotnej?

(45.000 – 50.000) + 3.000 = - 2.000 zł.

W obliczeniach nie uwzględniono odpisów amortyzacyjnych dokonanych przed 1 stycznia 2022 r. – zgodnie z przepisem przejściowym.

Strata powstała przy sprzedaży środka trwałego pomniejszy dochód podatnika stanowiący podstawę do obliczania składki zdrowotnej.

Minimalna podstawa wymiaru składki zdrowotnej

Na uwadze należy mieć również art. 81 ust. 2b ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z nim, w przypadku gdy podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne, ustalona zgodnie z powyżej wskazanymi zasadami, jest niższa od kwoty stanowiącej iloczyn liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku kalendarzowym, za który ustalany był dochód, i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za ten rok składkowy stanowi ta kwota.

Co to oznacza?

Pierwszym dniem roku składkowego jest 1 lutego. Wynagrodzenie minimalne obowiązujące na dzień 1 lutego 2022 r. to 3.010 zł. Zatem **roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej za 2022 rok nie**

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

może być niższa niż 36.120 zł, co wynika z obliczeń: 3.010 zł x 12 m-cy. Natomiast ustalona od tej podstawy **składka zdrowotna za 2022 rok nie może być niższa niż 3.250,80 zł.** Kwota ta jest iloczynem podstawy wymiaru składki czyli kwoty 36.120 zł. i 9%. Nie ma tutaj znaczenia czy podatnik opodatkowany jest według skali, podatkiem liniowym, czy też korzysta z ulgi IP Box, a dokładniej rzecz ujmując nie ma znaczenia, że zasadniczo składkę zdrowotną dla podatników opodatkowanych podatkiem liniowym ustala się w wysokości 4,9% podstawy jej wymiaru. Kwestię tą reguluje art. 79a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, stanowiący, że składka na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność pozarolniczą, opłacających podatek liniowy wynosi 4,9% podstawy wymiaru składki, jednak nie mniej niż kwota odpowiadająca 9% iloczynu liczby miesięcy w roku składkowym i minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu tego roku składkowego, w przypadku składki obliczanej od rocznej podstawy jej wymiaru.

Przykład 5

Przedsiębiorca w 2022 roku prowadził działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym. Dochód za 2022 rok z uwzględnieniem różnic remanentowych wyniósł 25.000 zł. Jak ustalić roczną podstawę wymiaru składki zdrowotnej?

Podstawa wymiaru składki zdrowotnej za rok składkowy 01.02.2022-31.01.2023 nie może być niż 36.120 zł. Zatem w sytuacji podatnika powinna być ustalona właśnie w takiej kwocie.

Okresy wyłączone z miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu

Dodatkowo, jak wynika z art. 81 ust. 2ba ww. ustawy, w liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu nie uwzględnia się miesięcy, w

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9a, czyli dotyczy to:

- osoby, której świadczenie emerytalne lub rentowe nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, w przypadku gdy osoba ta uzyskuje dodatkowe przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej,
- osoby zaliczonej do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, w przypadku gdy osoba ta uzyskuje przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej,
- osoby, której zasiłek macierzyński nie przekracza miesięcznie kwoty świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych, od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Jednocześnie w przychodach, kosztach oraz składkach na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ustalanych na potrzeby dochodu dla celów składki zdrowotnej nie uwzględnia się przychodów osiągniętych i kosztów poniesionych oraz składek opłaconych w miesiącu, nieuwzględnionym w liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu czyli miesięcy, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9a.

W przychodach i kosztach nie uwzględnia się również przychodów osiągniętych i kosztów poniesionych w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców - art. 81, ust. 2zd ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl

Przykład 6

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej, w ramach której świadczy usługi doradcze. W okresie od stycznia do października 2022 roku osiągnął przychody 60.000 zł oraz poniósł koszty 10.000 zł. Dochód wyniósł więc 50.000 zł. Działalność w okresie listopad-grudzień 2022 roku była zawieszona. W miesiacach tych podatnik poniósł stałe wydatki związane m.in z obsługą księgową i usługami telekomunikacyjnymi w wysokości 1.000 zł. Jak ustalić dochód na potrzeby składki zdrowotnej?

Koszty poniesione w okresie zawieszenia nie mają wpływu na wysokość składki zdrowotnej. Oznacza to, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi kwota 50.000 zł. Składka wyniesie zaś 4.500 zł (50.000 x 9%).

© Copyright by Ewelina Dulęba 2023
Kopiowanie lub udostępnianie bez zgody autorki jest zabronione.
www.ewelinaduleba.pl